

บทบรรณาธิการ

วารสารวรรณวิทย์ฉบับ “ซ่อน (ต้อง) หา” ฉบับปีที่ 24 เล่มที่ 1 ได้รวบรวมบทความวิจัยจำนวน 7 บทความ ที่แสดงให้เห็นการค้นหาคำตอบสำคัญที่ซ่อนอยู่ในวรรณกรรมอันจะช่วยเติมเต็มความรู้ในแวดวงวิชาการให้กระจ่างชัดยิ่งขึ้น ดังนี้

บทความเรื่อง “บทละครเรื่องดาหลังฉบับสมุดไทยเลขที่ 375 : ลักษณะเด่นในฐานะบทละครพันทาง” ของธำนิรัตน์ จตุทะศรี เป็นบทความที่ศึกษาลักษณะเด่นของบทละครเรื่องดาหลังฉบับสมุดไทยเลขที่ 375 ซึ่งเก็บรักษาอยู่ที่สำนักหอสมุดแห่งชาติ ทำให้ค้นพบว่าแม้บทละครดังกล่าวจะมีลักษณะเด่นที่เอื้อต่อการแสดงกระบวนรำตามขนบของละครโน แต่ก็มีลักษณะของละครพันทางที่ทำให้สันนิษฐานได้ว่าบทละครฉบับนี้น่าจะประพันธ์ขึ้นเพื่อเล่นละครพันทางในสมัยรัชกาลที่ 4 - รัชกาลที่ 5 ซึ่งเป็นยุคที่ละครพันทางกำเนิดขึ้นและได้รับความนิยม

บทความเรื่อง “การอ่านวรรณคดีนิราศกวางตุ้ง : ความคลาดเคลื่อนของช่วงเวลาในประวัติศาสตร์สัมพันธ์ภาพไทย-จีนสมัยกรุงธนบุรี” ของยวูเหริน เลี้ยว เป็นบทความที่ศึกษาวันที่เดินทางในนิราศกวางตุ้งโดยเปรียบเทียบกับเอกสารประวัติศาสตร์ที่บันทึกเหตุการณ์ถวายพระราชบรรณาการของประเทศสยามในสมัยจักรพรรดิเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ชิงไว้ ทำให้พบว่าคณะทูตไทยออกเดินทางจากกรุงธนบุรีเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน ค.ศ. 1781 เดินทางถึงเมืองกวางโจววันที่ 23 กรกฎาคม ค.ศ. 1781 และเดินทางไปปักกิ่งวันที่ 19 ตุลาคม ค.ศ. 1781

บทความเรื่อง “ฉันทปกรณ : จากชมพูทวีปสู่จินตามณี” ของสุรศักดิ์ แยม่อุ่ม เป็นบทความที่ศึกษาถึงที่มาของการแต่งฉันทปกรณในประเทศไทย ทำให้ค้นพบว่าพระโหราธิบดีได้ร้อยเรียงเรื่องฉันทปกรณในจินตามณีโดยอ้างอิงจากคัมภีร์วุตโตทัยซึ่งพระสังฆราชิตมหาสาามีแห่งลังกาประพันธ์ขึ้น ซึ่งคัมภีร์วุตโตทัยได้สืบทอดความรู้เรื่องฉันทปกรณมาจากตำราปิงคลฉันทสูตรของปิงคลาจารย์ชาวชมพูทวีป ดังนั้นฉันทปกรณในจินตามณีจึงมีร่องรอยสืบทอดมาจากตำราฉันทของชาวชมพูทวีป

บทความเรื่อง “การประกอบสร้างอัตลักษณ์นักเดินทางผ่านยานพาหนะในบันทึกการเดินทางของนักเขียนเจเนอเรชั่นวาย” ของอรสุรีย์ ชัยทองศรี เป็นบทความที่พบว่านักเขียนเจเนอเรชั่นวายซึ่งเติบโตขึ้นมาในบริบทสังคมสมัยใหม่มีการประกอบสร้างอัตลักษณ์นักเดินทางที่หลากหลายสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย

โดยนอกจากการต่อรองกับวาทกรรมแบบดั้งเดิมและประสานวาทกรรมสมัยใหม่แล้วยังพบว่านักเขียนเจเนอเรชั่นรายที่เป็นผู้หึงพยายามต่อรองกับวาทกรรมความเป็นชายด้วยการเล่าเรื่องการเดินทางในแบบของผู้หญิง

บทความเรื่อง “ความเป็นอีสานในเรื่องสั้นที่ตีพิมพ์ในวารสารชายคาเรื่องสั้น (พ.ศ. 2557-2565)” ของนีนนิมมาน ยอดเมือง และชัยรัตน์ พลมุข เป็นบทความที่พบว่ามี การนำเสนอความเป็นอีสานอย่างหลากหลาย ทั้งความเป็นอีสานในฐานะผู้ได้รับผลกระทบทางการเมือง ความเป็นอีสานในฐานะผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาและทุนนิยม และความเป็นอีสานที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิต โดยมีการนำเสนอความเป็นอีสานทั้งการสืบทอดแนวคิดท้องถิ่นนิยมในวรรณกรรมเกี่ยวกับอีสานยุคก่อนหน้า และการนำเสนอความเป็นอีสานในแง่มุมเชิงวิพากษ์ซึ่งสัมพันธ์กับจุดยืนทางการเมืองของวารสาร

บทความเรื่อง “อุดมการณ์ของชนชั้นกลางไทยในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ของ ว. วนิจฉัยกุล” ของณปภัช มานินพันธ์ เป็นบทความที่ศึกษานวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ของ ว. วนิจฉัยกุล ทำให้พบว่ามีอุดมการณ์ของชนชั้นกลาง ทั้งความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม การยึดมั่นในความเป็นปัจเจกชน และการให้คุณค่ากับความเสมอภาค นอกจากนี้ยังปรากฏอุดมการณ์สตรีนิยมที่มีลักษณะก้าวหน้า แต่ก็ยังมีองค์ประกอบของ อุดมการณ์อนุรักษ์นิยมและกษัตริย์นิยมด้วย

บทความเรื่อง “กลวิธีการแปลคำวิสามานยนามในวรรณคดีเรื่อง ขุนช้าง ขุนแผน” ของดวงพร ตะโพนทอง เป็นบทความที่พบว่ามี การใช้กลวิธีการแปลทั้งหมด 9 กลวิธี เมื่อนำกลวิธีการแปลมาจำแนกตามรูปแบบ Domestication และ Foreignization พบว่าผู้แปลใช้กลวิธีถ่ายเสียงมากที่สุด และใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมน้อยที่สุด มีการใช้กลวิธีการแปลในรูปแบบ Domestication มากกว่ารูปแบบ Foreignization แต่ในแง่ของจำนวนคำพบว่ามีคำที่ใช้กลวิธีในรูปแบบ Foreignization มากกว่าคำในรูปแบบ Domestication ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของผู้แปลที่ต้องการถ่ายทอดวัฒนธรรมและความรู้จากต้นฉบับไปสู่ผู้อ่านฉบับแปลให้ได้มากที่สุด

บทความวิจัยทั้ง 7 บทความ จึงเป็นการแสวงหาคำตอบที่ซ่อนอยู่ในวรรณกรรม เมื่อค้นพบคำตอบเหล่านั้น จึงยังจะทำให้มองเห็นภาพของวรรณกรรมในแง่มุมต่าง ๆ ที่กระจัดกระจายขึ้น